

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:

	1 an	6 luni
Particulari	250	130
Autorități și instituții	1000	500
Publicații după tarif		

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Șef-redactor:
D. I. CUCU

La închiderea Parlamentului

Parlamentul și-a închis porțile. Bătrânele ziduri din dealul Mitropoliei vor sta mirate de atâta liniște. În cuprinsul lor, timp de 4 luni, nu va mai vibra nici zângănit de baionete, nici zvon de glasuri înferbătate. Doar în ajunuri de serbătoare, la vecernie, clopotele Mitropoliei vor răsună grav și armonios, ca în alte dați.

Parlamentul și-a închis porțile, și bine a făcut. Inchise ar trebui să rămână, până ce țara va fi lăsată să-și trimită acolo, oameni vrednici de rosturile acestei instituții în stat.

De obicei când treburile s'au terminat în Casa Țarei, poporul se întrebă ce s'a făcut acolo. Acum ni-e rușine să ne întrebăm. A fost în ultima sesiune parlamentară atâta nesocotire și cinism, încât, gândindu-ne numai, ne simțim soioși, ca după o baie involuntară într'un canal. Rușinea și desgustul se preling de pe sufletele tuturor.

Grăbit să-și treacă legile, cari să-i asigure o guvernare și din opoziție, guvernul n'a mai ținut socoteală de nimic. N'a ținut socoteală nici de libertatea discuțiilor parlamentare, pe care o garantează Constituția, și nici de judecata țarei. Și rău a făcut. Actele săvârșite către sfârșitul sesiunii parlamentare, care s'a închis, nu au izbutit să compromită principiul parlamentarismului. Din potrivă, s'a întărit dând posibilitate opoziției să se afirme ca un serios factor constituțional. Telegrama opoziției către M. S. Regele, prin tonul ei conținut, prin cuprinsul ei clar și precis, dar mai ales prin subtilitatea cu care indică Suveranului ce are de făcut și ce așteaptă țara dela El, este un act politic de o netăgăduită importanță, doveditor de abitudini politice, pe cari păuă acum n'am avut prilejul să le apreciem.

Bizuindu-se pe această lipsă din trecut, guvernul a îndrăznit. Guvernul se aștepta la orice. Se aștepta la scandaluri și provocări în Parlament, se aștepta la o părăsire în masă a ședințelor, se aștepta la o sgomotoasă acțiune de stradă, pe care să o tempereze cu forța baionetelor. Dar la o acțiune calmă, demnă, cu apreciable rezultate politice, nu se aștepta. Telegrama d'or Iorga, Maniu și Mihalache trebuie să fi căzut ca o bombă în Consiliul de miniștri.

Din această împrejurare, d. Ion I. C. Brătianu, care avea reputația unui mare om politic și o dovedise, iese cu un succes negativ. Legile pe cari le voia votate înainte de închiderea sesiunii parlamentare, s'au votat, așa cum s'au votat, fără suficiente discuții și fără colaborarea efectivă a opoziției; guvernul însă a ieșit complectat compromis, printr-o opoziția

nu s'a lăsat, ca în trecut, antrenată de provocările băncii ministeriale și n'a dat guvernului satisfacția niciunei greșeli de atitudine. Samavolnicia guvernului a rămas nudă în fața opiniei publice. Guvernul a obținut votate legile, dar și-a compromis iremediabil reputația de guvern tare, de guvern bine călăuzit politicește.

Fără a ne întoarce să scormonim în mormanul de urâte fapte ale ultimei sesiuni parlamentare, într'un alt regim parlamentar putem totuși nădejdii, și cât de curând. Chiar dacă guvernul dlui Brătianu va continua să stea la cârma țarei până la terminarea legislației, aceasta nu se va face în dauna țarei, ci a guvernului și partidului liberal. E deci un câștig, iar guvernul trebuie lăsat să se compromită pentru întărirea conștiinței parlamentare a țarei.

Parlamentul și-a închis porțile; pentru țară el nu și le va deschide decât când ea va fi lăsată să se pronunțe în toată libertatea.

D. I. Cucu.

Universitatea populară dela Vălenii de Munte

Ca și în anii trecuți, și în anul acesta se vor aduna la Vălenii de Munte însetații de învățură din toate unghiurile țarei. În căsuța plină de lumină și aer curat a dlui Iorga, va răsună iarăși svon de glasuri tinere și curate; iar în această baie de idealism, de cultură și armonie, și tineri și mai vrăstnici vor găsi, de bună seamă, un minut prilej de purificare și reconfortare.

E în ceea ce s'a zis cam grav, „Universitatea populară dela Vălenii de Munte“, ceva mai mult decât o universitate. E acolo armonia între învățători și învățați, care lipsește universităților noastre. Învățătura nu este silită. Cine vrea să învețe, ascultând cursurile atâtor învățați, adunați în jurul dlui Iorga, învață și rămâne cu ceea ce a ascultat. Cine nu vrea, nici nu învață și nici nu se duce acolo.

Prin această superioritatea „Universității populare“ este evidentă. Ea nu dă diplome, ci numai învățură. Cei ce caută numai diplome, o ocolesc și se mulțumesc cu regimul universităților oficiale, pe care îl suportă cu resemnare, dar de multe ori, fără entuziasm și interes față de cuprinsul ineseși al învățăturai.

Dar mai are ceva „Universitatea“ dela Vălenii, care lipsește celorlalte universități. În jurul inițivei dlui Iorga totul s'a creat în mod firesc. Cursurile s'au înmulțit pe măsură ce dorința de e împărtăși și altora cunoștinței adunate cu trudă și pasiune s'a făcut mai insistent simțită. Ast-

fel, fără un program de mai înainte stabilit și cu anumit scop conceput, „Universitatea populară dela Vălenii“ și-a creat o tradiție a ei, firească și armonică, care atrage și subjugă, fără a stânjeni individualitățile.

În cadrul celor treizeci de cursuri ale acestui an, se vor manifesta cele mai variate personalități ale culturii

noastre naționale, ale culturii minorității germane și maghiare și ale culturilor străine și amice, contribuind cu toate, în egală măsură, la întărirea respectului reciproc față de munca altora și a noastră de a ridica omenirea peste preocupările vieții de toate zilele.

Z.

Combaterea dobânzilor de uzură

Rostul proiectului de lege depus pe biroul Camerei

Din inițiativă parlamentară s'a depus pe biroul Camerei un proiect de lege pentru combaterea dobânzilor de uzură. Legea este binevenită. Datorită crizei de numerar provocată de politica deflaționistă a dlui Vintilă Brătianu, numeroase întreprinderi, cari se aventuraseră în afaceri costisitoare, au ajuns să ofere interese fabuloase, pentru a obține numerarul, de care aveau nevoie. Cererea, din ce în ce mai crescândă, a urcat mereu pretențiile deținătorilor de numerar. Au fost timpuri când se oferia 3 și 4% pe lună, la sume mari, și 6—8%, la sume mici.

Datorită acestei situații viața economică s'a desechilibrat, în special în noule provincii. În ardeal și Banat criza de numerar a început să răscoală încă din momentul în care s'a făcut schimbul coroanelor. Injumatățirea unității de măsură pentru valori a determinat în mod firesc injumatățirea valorilor și a numerarului. Peste această situație a venit apoi urmările politice deflaționiste, făcând din viața economică, așa de înfiorătoare, a Ardealului și Banatului o tristă fantomă.

Fatal specula numerarului a fost mai simțită în aceste provincii, și cei trei ani de deflaționism au dat aici mai triste rezultate decât aiurea. Numeroase falimente, cari avut loc în Ardeal și Banat, de aici își trag cauzele. Întreprinderile comerciale, industriale și bancare au fost constrânse să recurgă la creditul scump al pieței și cele mai șubrede au căzut zrobite sub povara dobânzilor de uzură. N'au lipsit nici aventurile cu urmări dezastruoase. Deținătorii de numerar, ispitiți de fabuloasele posibilități de câștig ce li se ofereau, s'au lăsat înșelați și s'au aventurat. Rezultatul a fost că, după ruina acestora, condițiunile de credit s'au agravat, deținătorii de numerar căutând să obțină cât mai multe garanții pentru banii dați cu împrumut.

Astfel s'a ajuns la dobânzi mari și condițiuni grele, fără nicio posibilitate de normalizare de nicăieri.

Proiectul de lege depus pe biroul Camerei aduce o rază de scăpare. Dacă ei va deveni lege, punându-se stavilă legală condițiunilor de credit, e de sperat că viața economică va începe să răsuflă ceva mai liber, ca

până acum. Dar pentru aceasta se cere, înainte de toate, ca legea să se aplice cu strictețe. Altfel efectele ei vor fi nule, iar bunele ei prevederi vor rămâne pe hârtie.

Dr. V. B.

Răbojul săptămânei

Se zice că . . .

... ba nu se zice, ci este fapt, că d. Vintilă Brătianu a depus un proiect de lege pentru acordarea unui credit de 43 milioane 200 mii lei, din care să se facă plata diurnelor parlamentare provocate de sistemul celor 3 ședințe pe zi. Cu alte cuvinte, 43.200.000 lei costă pe țară votarea reformei administrative și a convențiilor cu Banca Națională. Dar dacă ar costa numai atâta n'ar fi nimic! Să ne gândim că abia după votarea legii administrative și convențiilor cu Banca Națională, acestea vor începe să coste.

Și să se mai zică că d. Vintilă Brătianu este sgârcit! ? . . .

... pentru a indulgi penibila impresie produsă de votarea cu anasăna a celor două convenții cu Banca Națională, d. Vintilă Brătianu intenționează să numiască trei noi directori la Banca Națională, câte unul pentru fiecare provincie unită. Cu alte cuvinte, viziunea vrea să dovedească opiniei publice că nu nesocotește noule provincii, Slabă dovadă, acum după sporirea capitalului Băncii Naționale se va face, așa cum se va face!

Acești noui trei directori ar fi dnii Nistor, Inuleț și Ion Lăpedatu. Alegerea acestui din urmă își are tălcul ei. D. Ion Lăpedatu fiind membru al partidului național, d. Vintilă Brătianu va putea susține că nu s'a lăsat influențat de simpatii politice în numirea nouilor directori. Chestiunea este, cum va explica dsa numirea celorlalți doi directori, cari sunt și colegi ai dsale în guvern?

... transformatorul electric dela intrarea parcului este sortit să se transforme mereu, că doar de aia e transformator. Transformat de consiliul comunal în locuință pentru d. C. p. n. ș. n. el este sortit să se transforme în proprietatea aceluiaș domn C. p. n. ș. n. printr'o vânzare fără licitație și cu un preț, care mi-ar conveni și mie.

Și să se mai zică . . . dar e bine să nu se mai zică nimic!

... doctorul Prostelia, celebrul savant (cum nu-l cunoașteți?) a descoperit leacul de a scăpa de chiriși. E drept că experiențele de până acum n'au dat niciun rezultat și desigur, nu vor da. Dar drul Prostelia (trebuie să-l cunoașteți! E un exemplar unic) are focul sacru al pasiunii și continuă experiențele. De aceea noi vom avea grijă să i le popularizăm.

NICHIFOR COȚCARUL

In preajma alegerilor de la Camera de Comerț din Cluj

Lucrările pregătitoare. Intocmirea listelor de alegători pe categorii. Cum se vor face alegerile?

Până la 12 Septembrie nouile alegeri prevăzute în legea pentru reorganizarea Camerelor de Comerț, trebuie să fie terminate. În vederea acestui dispozițiuni, Camera de Comerț din localitate lucrează cu zor la pregătirea alegerilor, cari vor avea loc fie la sfârșitul lunii August, fie la începutul lunii Septembrie. Actualmente se întocmesc listele de alegători și se fac repartizările. Circumscripția Camerei noastre de Comerț și Industrie cuprinde județele Cojocna, Turda, Solnoc-Dobâca, Bistrița-Năsăud, Sălaj și Târnava-Mică, având cca 22 mii de alegători. Aceștia, conform legii, se împart în două categorii și anume: marii negustori și industriași, și micii negustori și industriași, la cari se adaugă și negustorii rurali de orice categorie.

Micii negustori și industriași sunt acei ce plătesc un impozit pe cifra afacerilor sub zece de lei; negustorii rurali, oricât impozit ar plăti, intră în categoria micilor negustori.

În compoziția Camerei de Comerț și Industria din Cluj, micii negustori și industriași sunt în proporție de peste 90 la sută. Reprezentanta acestora în consiliul de administrație al Camerei este numai de 20 la sută. Marii negustorii aleg restul de 80 la sută.

Pentru completarea listelor de alegători, Camera de Comerț a adresat tuturor Băncilor, Caselor de păstrare, Cooperativelor de Credit și de Consum, precum și firmelor în nume colectiv și în comandită, următoarea circulară:

„Noua lege de reorganizare a Camerelor de Comerț și Industrie ne obligă, ca să alegem membrii în consiliul de administrație în timpul cel mai scurt.

„În ce privește comunicarea listelor electorale, Regulamentul de aplicarea legii pentru reorganizarea Camerelor prevede următoarele:

„Art. 5. Fac parte din Camerele de Comerț și de Industrie, în mod obligator, ca membri și sunt înscriși din oficiu sau la cerere în listele electorale ale Camerei respective, următorii cetățeni români majori, cari au domiciliul real în circumscripția Camerei respective:

a) Comercianți și industriași supuși la plata impozitului adițional, pe lângă impozitul pe veniturile comerciale și industriale, cari au firma înregistrată sau autorizațiunea Industrială de cel puțin un an.

b) Asociații cu semnătură ai societăților în nume colectiv, comanditații cu semnătură ai societăților în comandită, membrii comitetelor de direcție (administratorii delegați) ai societăților anonime și giranții societăților cu răspundere limitată;

c) Directorii cu semnătură ai sediilor sau sucursalelor, întreprinderilor

Individuale sau societăților comerciale și industriale.

Femeile cari aparțin uneia din categoriile de mai sus fac de asemenea parte din Camerele de comerț și industrie.

Sunt incapabili sau nedemni de a fi membri ai Camerelor de comerț și industrie: minorii, interzicții cei puși sub consiliu judiciar, falșii nereabilitați, cei cari au suferit vreo condamnare pentru un fapt infamant“.

„Vă rugăm, ca să binevoili a ne trimite acele date înscrise în punctele b) și c) cu întoarcerea curierului postal, dar cel mult până la 20 I. c. În răspunsul Dv. să ne arătați numărul angajaților și a muncitorilor și capitalul investit, respective capitalul societărilor.

DREPT DE VOT AU NUMAI CETĂTENII ROMÂNI.

Observăm, că netrimitearea datelor cerute, sau indicarea de date neexacte, atrage după sine omiterea Dvoastră din lista alegătorilor.

In. I. F. Negruțiu Nicolae Căciulă
președinte. secretar-general.

De asemenea pentru a se putea face un riguros control al cetățenilor, primăriile din Cluj, Dej, Gherla, Bistrița, Zălau, Șimleul-Silvaniei, Turda, Diciosânmărtin și Ibișfalău, au fost rugate să trimită până la 15 Iunie, tablouri de toți negustorii și industriași cari nu au cetățenia. Aceștia vor fi șterși din listele de alegători, conform legii.

Lucrările se continuă cu spor. În preajma alegerilor, Camera de Comerț va organiza o serie de conferințe, pentru a se explica negustorilor și industriașilor întreg mecanismul noii legi, ca și dispozițiile ei privitoare la alegeri.

Rep.

Eliberarea certificatelor de curs secundar

O decizie a ministrului instrucțiunii

Toate școlile secundare, medii ori civile, nu mai pot libera certificate de absolvire a cursului inferior de patru clase, nici certificate de studii liceale, adică de promoțiune a clasei VIII a, decât pe formularele oficiale ale ministrului instrucțiunii, prin mijlocirea inspectoratelor regionale.

Această dispozițiune se aplică atât școlilor de Stat, cât și celor particulare, confesionale, cu sau fără drept de publicitate.

Orice altfel de certificate ce s'ar libera anul acesta sunt declarate ca nevalabile și vor atrage atât asupra școlii sau autorității ce le-au liberat, cât și asupra posesorilor lor, sancțiunile prevăzute de lege.

Ministerul va trimite zilele acestea, tuturor școlilor nouile formulare de certificate, prin intermediul inspectoratelor regionale.

ARTISTICE CULTURALE

Turneul artiștilor Teatrului Național din Cluj

Ca și în alți ani, un grup dintre cei mai valoroși artiști ai Teatrului Național din Cluj, sub conducerea dlui Mișu Ștefănescu, a plecat să cuture oreșele Ardealului, purtând făclia frumosului și a artei. E îndrăzneț ceea ce fac acești vrednici artiști, cu atât mai mult cu cât oficialitatea artistică, întruhipată în figura de dălu de stână a domnului Lapedatu, li-a refuzat orice ajutor bănesc. E frumos pentru că Ardealul aceasta, bântuit de toate nenorocirile, n'a avut norocul să vadă nicio înșghiebare teatrală serioasă. Cele cari au venit cu subvenții dela d. Lapedatu, au fost todeauna trupe de adunătură, fără coeziune în ansamblu sau fără focul sacru al dragostei de teatru. Ele se achitau, cât mai economicos, de o simplă datorie; ele își justificau subvenția.

Teatru, adevărat teatru, vor face numai aceștia, cari își vor cheltui odihna și banii pentru a oferi publicului ardelean un ansamblu admirabil și o dragoste de artă, pe care zădarnic au căutat-o la alții. Și iată de ce, e frumos și îndrăzneț ceea ce fac artiștii Teatrului Național din Cluj.

Cultura * în țara libertăților

Un caz extrea de interesant, prin mentalitatea pe care o evidențiază, s'a petrecut dăunăzi într'unul din statele cari compun Statele Unite, această mult cântată țară a libertăților și a miliardelor. E vorba de statul Dayton Tennessee, care printr'o lege specială, interzice propunerea teoriei evoluției speciilor în școli. Munca atâtor mari învățați, cu geniul cărora se mândrește omenirea, este pur și simplă puse la opreală, parcă ar fi vorba de produsele sălcii ale dlui Al. Lăpădatu sau Mihalache Dragomirescu. Generațiilor de tineri din Dayton Tennessee le este oprit să știe ceea ce a gândit Lamarck, Spencer, St. Hillaire, Darwin, Goethe, Wallace, Schelling și atâtea alți după ei.

Cu toate acestea s'a găsit acolo un om de curaj, profesorul I. T. Scopes, care nu s'a sfiit să spună, că lăpăda omenească nu s'a format numai cum se spune la Sfta Scriptură, din lut muiat în apă pe care Dumnezeu lă modelat după chipul și asemănarea sa, ci că au fost unii oameni cu mintea larg înțelegătoare, cari au ajuns la convingerea, că omul a evoluat neconținut, cu mult înainte de ceea ce spune Scriptura, în noaptea timpurilor, pornind de la cele mai inferioare vietăți.

Profesorul Scopes și-a plătit scump îndrăzneala. Vajnicii apărători ai legilor din Dayton Tennessee l'au condamnat. Dar de ceea ce s'au temut nu vor scăpa. Sămânța aruncată de bravul profesor va prinde în mințile cele bune ale școlărilor lui, și va încolți. Oricâte restricțiuni se vor pune, puterea adevărului științific le va pătrunde, și va fi o vreme când cetățenilor din Dayton le va fi rușine de condamnarea de acum.

Ceea ce însă ni se pare curios nouă, cari avem obiceiul să ne ocărâm la orice ocazie, este că în țara ideală a tuturor libertăților se pot petrece încă astfel de lucruri. În-

lămplarea profesorului Scopes este perfect autentică. Totuși, aceasta nu ne va împedea să strigăm atunci când la noi se pun noi opreliști ideilor de dubioasă structură, ex-taziindu-ne în fața libertăților americane.

Premiile Academiei Române

Vineri după amiază Academia Română a ținut ședință festivă pentru proclamarea premiilor acordate în acest an. D. I. Bianu bibliotecarul Academiei, a făcut un raport general în care se relevă că lucrările prezentate în acest an pentru premiere au fost în majoritate, prea slabe pentru a fi premiate. Cu deosebire lucrările literare prezentate au fost cu totul lipsite de valoare, fapt pentru care nu s'a putut acorda niciun premiu literar.

Observațiunile dlui Bianu, atât de neobișnuite în uzanțele Academiei Române, dovedesc că în sînul acestei instituții a pătruns un spirit critic, absent în bună parte până acum. Evenimentul acesta nu poate decât să ne bucure.

În urmă, după citirea rapoartelor speciale, s'a proclamat decernarea următoarelor premii:

1. Premiul Gh. C. Angheliescu de 4000 lei: dlui Popescu Băjenaru pentru lucrarea „Povestea Neamului Românesc“. Raportor: d. I. Nistor.

2. Premiul Adamachi de 5000 lei (divizibil) dlui Bucuță Em. pentru lucrarea „Români dintre Vidin și Timoc“ lei 4000. Raportor: d. Al. Lapedatu, dlui M. Mihăileanu pentru „Mica Pravilă“ lei 1000.

3. Premiul Demostene Constantini de 4000 lei (divizibil) dlui Al. Florescu lei 1000. Raportor: d. dr. G. Marinescu, dlui dr. I. Glăvan lei 1000. Raportor: d. dr. Babeș, dlui dr. Horia Slobozianu, lei 1000. Raportor: d. dr. G. Marinescu.

Marile premii de literatură

Comisiunea pentru decernarea marilor premii de literatură, în care intră și premiații anului trecut, dnii Octavian Goga și Mihail Sadoveanu, a hotărît ca premiile din acest an să se acorde, după cum urmează:

Premiul pentru navelă și roman dlui Ion Al. Brătescu-Voinești, apreciatul novelist

Premiul pentru poezie dlui Mihail Codreanu, elegantul sonetist de la Iași.

Premiul de istoriografie și critica literară dlui prof. Bogdan Duică, vigurosul critic literar și erudit profesor din Cluj.

Premiații au fost serbătoriți printr'un banchet la „Flora“ în București.

Curios este că „Viitorul“, anunțând hotărîrea juriului de apreciere, vorbește de „trei nume ale literaturii și culturii românești“ și ne arată... patru. Adică cele „trei nume ale literaturii și culturii românești“, cari sunt patru și anume: d. I. Brătescu-Voinești, Alex. Lapedatu, Mihail Codreanu, G. Bogdan-Duică și... Al. Mavrodi.

Și de ce nu? Vorba ceea: cei patru evangheliști: Matei, Luca și Ioan. Dacă la evangheliști merge, de ce n'ar merge și cu d. Lapedatu, în sens invers. Și dacă merge la d. Lapedatu, de ce n'ar merge și cu directorul „Viitorului“, patronul dlui Al. Lapedatu la ministerul cultelor?

Uzinele electrice ale oraşului şi încurcia dela primărie

Legalitatea şi imoralitatea sporului de 66% asupra curentului electric consumat

Textul deciziei de la 28 Aprilie. Autorizările superioare îi refuză aprobarea, ea totuşi se aplică. Bani depuşi la Bănci cu rugămintă, nu cu dobândă. Publicul frustrat va avea dreptul să reacţioneze

După cum am văzut din cele arătate în articolul publicat în numărul nostru trecut, dacă pentru asigurarea oraşului cu lumina şi curentul electric necesar nu s'a făcut nimic, în schimb primăria a făcut totul pentru împovărarea consumatorilor de curent. Incepând din luna Maiu plătim curentul electric cu 66% mai scump. Consiliul comunal a găsit că este obligat să şi justifice cu ceva lipsa de pricepere şi energie în soluţionarea crizei de la uzinele electrice ale oraşului şi a venit cu dispoziţia de la 28 Aprilie, pe care o reproducem mai jos ca document:

1. „Cu începere de la 1 Maiu 1925 se urcă preţul curentului şi a forţei motrice cu 66% (şasezecişisase procente)“

2. „Direcţiunea Uzinelor electrice este învitată ca, cu începere de la aceasta dată, să încaseze dela consumenţii preţul curentului urcat şi să-l administreze ca fond separat de investiţii şi exclusiv numai pentru acoperirea cheltuielilor împreună cu amplificarea Uzinelor electrice cu 1200 Hp. În acest scop, suma ce rezultă din plusul de curent urcat o va vărsa imediat după încasare, lunar şi în părţi egale, la Inst. financiară din localitatea „Albina“, Banca Generală a Ţării Româneşti şi Banca Centrală Cluj, care instituite sunt rugate să primească şi să administreze sumele vărsate sub titlu „Fondul de investiţii al Uzinelor electrice ale oraşului Cluj“ conform îndrumărilor ce va da Consiliul oraşănesc ulterior.

2. „Consiliul oraşănesc delegă o comisiune constătoare din dl Vasile Roată, directorul uzinelor electrice, dl Traian Dragoş director atelierului C. F. R. Cluj şi delegatul oficiului ingineresc al oraşului, cari sunt invitaţi ca în termen de 8 zile să elaboreze proiectele de amplificare pe cari le vor prezenta în acelaşi termen consiliului oraşănesc spre a dispune cele convenite.

„Prezenta hotărâre considerând importanţa mare ce o prezintă chestia este executabilă imediat. Cu privire la urcarea costului electric se va cere ulterior aprobarea autorităţilor competente.“

Aşa dar, la 28 Aprilie, Consiliul Comunal crede urgentă amplificarea uzinelor electrice, cu toate acestea ţinea la dosar cererea direcţiunii uzinelor pentru aprobarea reparaţiilor necesare. Dacă urgenţa amplificării era evidentă, mai evidentă decât aceasta era urgenţa reparaţiunilor, cari să dea uzinelor cel puţin puţin de producţie din anul trecut.

De reparaţiunile motorului Diesel Consiliul nu s'a ocupat decât mai târziu, după ce cererea direcţiunii aşteptase timp de 3 luni în cartoanele arhivei. În schimb s'a luat cu urgenţă dispoziţie pentru urcarea curentului electric cu 66%.

O măsură legală şi morală.

Să vedem cu ce a ajutat la soluţionarea crizei de curent, această hotărâre. S'a dat posibilitate direcţiunii uzinelor să mărească sau să perfecţioneze instalaţiunile actuale? Nu. După declaraţiunile înseşi ale conducătorilor uzinei, la iarnă vom avea aceleaşi intreruperi de curent, ca şi în anul trecut, dacă nu vor fi chiar mai frecvente şi de mai lungă durată. Uzinele sunt condamnate să rămână în cal mai bun caz, până la vara viitoare, în starea în care se află, deoarece timpul este prea înaintat şi pentru reparaţii şi

pentru orice lucrare de amplificare.

Prin urmare se cere consumatorilor un plus de plăţi, fără a li se da un plus de servicii în schimb. Ori, această pretenţie a primăriei este profund ilegală şi în întregime imorală. Căci trebuie să se facă distincţie că, primăria nu urcă preţul curentului electric cu 66%, ci impune populaţia cu o contribuţie de 66% la preţul curentului electric, contribuţie care să serviască la amplificarea uzinelor electrice proprietatea oraşului şi nu proprietatea publicului consumator.

Ciudată concepţie are consiliul comunal despre drepturile sale? Dispoziţia este ilegală, pentru că oraşul nu are dreptul a crea impozite în afară de cele prevăzute în Legea maximului taxelor comunale, iar sporul impus consumatorului de curent electric nu este cuprins în niciuna din prevederile acestei legi. Dispoziţia este imorală pentru că ea impune sarcini fără a oferi nimic în schimb.

Ridicola situaţiei a primăriei.

Şi ca o dovadă că aşa este, e faptul că, deşi hotărârea Consiliului din 28 Aprilie a devenit imediat executabilă şi se execută, ea nu este aprobată nici de prefectură şi nici de minister, deşi ne aflăm la 15 Iunie şi deşi primăria a cerut convenite aprobări. Presupunând că forurile superioare nu vor aproba această decizie — şi suntem siguri că nu o va aproba nici prefectura şi nici ministerul de interne — ne întrebăm în ce situaţie se va găsi primăria faţă de cetăţenii impuşi cu sporul de 66% la consumaţia curentului electric? Le vo restitui banii? Foarte bine, — dar orice cetăţean va avea drept să pretindă dobânzile de fructificare.

Ori, decizia primăriei glăsuieşte că Băncile „Albina“, „Generală a Ţării Româneşti“ şi Centrală din Cluj să fie rugate a primi în administrare sumele rezultate din încasarea acestui spor, deci banii depuşi la ele nu produc nimic nici primăriei, nici cetăţenilor? Atunci de unde va plăti primăria? Din fondurile ei? Căci de plătit va trebui să plătiască dacă cetăţenii impuşi vor face proces.

Gospodăria anapodă.

Iată deci cum se face gospodărie la primărie! Atunci când toate băncile din Cluj tipă după număr, Consiliul comunal le roagă să primească numarul. E foarte ciudat şi, mărturisim, foarte suspect. Şi e de mirare că primăria nu s'a oferit să plătiască ea ceva Băncilor pentru administrarea acestor fonduri! Precedente avem. Nu s'a procedat oare tot astfel cu cele 20 milioane obţinute de la Banca Naţională pentru amplificarea apeductului?

Tot aşa de rea administraţie se dovedeşte şi în a doilea punct al

hotărârei de la 28 Aprilie. Ceea ce nu s'a făcut în 5 ani de când se tot discută chestiunea uzinei, Consiliul comunal voia să se facă în 8 zile. Genii de ar fi fost oamenii chemaţi să facă proiectul, tot nu ar fi putut da decât o lucrare şubredă, incompletă şi pripită.

Şi aşa s'a întâmplat. De la proiectul acestei comisiuni s'a trecut la ideea comercializării, despre care am vorbit în numărul trecut. Iar de aici se vor convoca alte comisiuni, fără să se ajungă la rezultat practic şi util intereselor oraşului şi ale populaţiei.

Să înceteze ilegalitatea!

Din toate acestea un fapt rămâne bine stabilit: Primăria a săvârşit un grav abuz faţă de cetăţenii Clujului, impunându-le ilegal contribuţia de 66% peste preţul curentului electric. Ilegalitatea nu mai poate însă dănui. Cetăţenii oraşului au aşteptat destul să se dea formă legală deciziei din 28 Aprilie, şi dacă nici în două luni aceasta nu s'a făcut, ei au tot dreptul să refuze în viitor o contribuţie, pe care pentru nimic nu o datoresc. Mai mult încă, ei au dreptul să ceară restituirea sumelor încasate pe nedrept, precum şi interesele legale la aceşti bani. Şi fiindcă primăria nu este cu nimic vinovată că e rău administrată, aceste interese să se plătiască de către cei ce au socotit că Băncile trebuiesc rugate să primească bani fără a plăti dobânzi la ei.

Ing. Dr. Coriolan Tălmăciu

Transformarea consorţiului Stinnes în pragul falimentului, e salvat de un grup de bănci germane sub influenţa cărora trece

Ziarele vorbesc despre reaua situaţie în care se sbate marele consorţiu german Stinnes. După moartea bătrânului Hugo Stinnes, lipsa acestui geniu financiar s'a resimţit. Fiul lui Stinnes nu posedă însuşirile strălucite ale tatălui său şi prin aceasta întreprinderile Stinnes au ajuns acum în urmă în pragul falimentului.

Ce ar fi însemnat acest faliment pentru Germania este lesne de înţeles. Consorţiul Stinnes are întreprinderi în toate domeniile economice ale Germaniei, dela metalurgie, cărbuni, navigaţie, electricitate, bancă, comerţ, presă, cuprinzând cea mai mare parte din forţa economică a acestui stat. Falimentul acestui formidabil trust ar fi produs ruina afător ramuri economice germane, de cari înseşi Germania s'ar fi resimţit. Pentru aceasta intervenţia marilor bănci germane era inevitabilă.

Consorţiul Stinnes, prin această intervenţie, este salvat de faliment, dar nu mai este ceea ce a fost pe vremea când trăia Hugo Stinnes. Conducerea consorţiului intră sub directa influenţa a grupului de Bănci, în frunte cu Reichsbank-ul, care asigură un credit de 80—100 milioane mărci anr. Unele întreprinderi vor fi lichidate, iar altele se vor administra autonom. Astfel consorţiul Stinnes îşi schimbă complet structura şi înfăţişarea.

Noi mărfuri libere la export

„Monitorul Oficial“ publică jurnalul consiliului de miniştri prin care s'a încuviinţat exportul uleiului de rapiţă, seminţele de naveta şi colza, brânză albă, brânză de burduf, caşul şi urda, fără autorizaţie specială, ci numai cu plata taxelor vamale.

Rezultatele conferinţei de căi ferate dela Belgrad

Construirea unui pod peste Dunăre. — Tranzitul între Polonia, România şi Jugoslavia. — Redeschiderea mai multor linii din Banat

Zilele trecute s'au încheiat la Belgrad lucrările unei importante conferinţe de cale ferată, la care au participat delegaţi ai României, Jugoslaviei, Cehoslaviei, şi Poloniei.

Cu acest prilej s'a ajuns la un deplin acord pentru stabilirea unei convenţiuni regulând, după indicaţiunea conferinţei recente a Miceii Antante, ţinută la Bucureşti, comunicaţia de tranzit între Polonia, România şi Jugoslavia.

Lucrările conferinţei au fost prezidate de d. R. Avramovici, subsecretar de stat la departamentul comunicaţiilor din Jugoslavia, iar România a fost reprezentată de d. ing. Filiti, director la căile ferate.

Chestiunea cea mai interesantă adusă în discuţiunile urmate la Belgrad a fost aceea a construirii unui pod peste Dunăre, dând posibilitatea unei legături mai bune între Jugoslavia şi România.

Această problemă va fi rezolvată definitiv într'un viitor care va da

posibilităţile materiale necesare rezolvării acestui mare proiect,

Trebuie reţinut faptul că cu ocazia acestei conferinţe s'a făcut aranjamentul relativ la fixarea unor tarife de mărfuri între România şi Serbia precum şi redeschiderea liniilor Timişoara-Vârşet Baziaş, Timişoara-Guceni, Mодоş-Secian şi cu racordarea liniei Mодоş-Foeni-Pordani.

Pentru ţara noastră în deosebi legătura Timişoara-Baziaş este de un deosebit interes economic, această legătură făcând posibilă în viitor scurgerea tuturor transporturilor din interiorul Ardealului la Dunăre, ocolind punctul Orşova. Redeschiderea acestor linii a fost fiată definitiv pentru 15 Iulie 1925,

Convenţiunile încheiate la Belgrad urmează să fie ratificate de guvernele ţărilor respective cât de curând, în care scop s'a fixat o nouă întrevvedere, la Bucureşti, care va avea loc la 1 Iulie 1925.

INFORMATII

— *Frigul care s'a simțit în ultimul timp la Cluj se datorește zăpezilor căzute în munți. După datele sosite la ministerul de interne: a nins în munții Bucovinei și ai Moldovei, a nins la Predeal și la Curtea de Argeș. La Brașov și Târgoviste a căzut grindină.*

— Din inițiativă parlamentară s'a depus pe biroul Camerei un proiect de lege împotriva dobânzilor uzurare. După acest proiect de lege, se iau măsuri severe împotriva celor ce pretind și iau dobânzi mai mari de 20%, cuprinzându-se în acest procent comisioanele, speșele de cont și orice alte avantaje și-ar face creditorul.

Legea este bună și necesară, pentru că poate duce, aplicându-se cu scrupulozitate, la normalizarea vieții economice.

— La licitația ținută Marți 9 Iunie la Primărie s'au adjudecat toate prăvăliile construite în Calea Regele Ferdinand colț cu str. G. Barițiu. Prăvăliile s'au adjudecat pentru chirii variind între 9 mii și 115 mii lei.

— Adunarea generală a soc. Industria de Pădure din Băița S. A. Oradea Mare, a reales în consiliul de administrație pe D-nii dr. Gavril Cosma, dr. Iustin Ardeleanu, Desideriu Tempelean, dr. Demetrovits Elem., dr. D. Kiss, Max Berger, dr. Aladár Vadász. În comitetul de cenzori au fost aleși D-nii dr. Neagu Cornel, dr. Gavril Rednik Nicolae Mezei, și Manoilă Mezei.

— Comunitatea catolică din localitate a serbat sâptămâna trecută, cu fostul obișnuit din toți anii, Joiă verde. Procesiunea a acolit catedrala Str. Mihai din piața unirei, având în frunte școlile catolice, societățile de binefacere și muzica militară a reg. 83 infanterie-

— Dt Mircea Pilat, inspector general cl. I. în direcțiunea regională a ocrotirilor sociale din Cluj, a fost transferat, în aceeași calitate la București.

— Uniunea Generală a Industriașilor din România aduce la cunoștința generală că și-a mutat birourile din Palatul Camerei de Comerț, str. Burssei 4, în str. Clemenceau (fostă Corăbiei) No. 2 et. I. colț cu str. Episcopiei.

— *Ministerul de finanțe a trimis o circulară tuturor administratorilor financiarilor din țară, prin care le pune în vedere ca pe ziua de 15 Iunie a. c. toți funcționarii de naționalitate străină să fie supuși unui examen de limba română, urmând ca acei ce nu ar reuși la acest examen să fie licențiați din serviciu.*

— Școala de ofițeri de jandarmi din Oradea-Mare a fost echivalată cu celelalte școli speciale ale celorlalte arme. Ofițerii de jandarmi trebuie să absolvească această școală spre a obține gradul de căpitan.

— Acționarii tip. Concordia din Arad sunt convocați în adunare generală pe ziua de 23 Iunie.

— Din inițiativa unui grup de amatori, se va alcătui, în curând în Cluj un club de radio-telefonice. Publicul Clujan va fi invitat să discute și să aprobe statutele într-o adunare de constituire, când se vor face și înscrierile în club.

— Acționarii fabricii de bere Mendel din Turda sunt convocați în adunare generală pe ziua de 21 Iunie.

— În „Monitorul Oficial” a apărut următoarea decizie ministerială:

Termenul de un an dela data promulgării legii minelor, prevăzută de art. 236, alin. I din această lege, pentru depunerea cererilor de recunoaștere și validare a drepturilor miniere dobândite în orice mod și prin orice act, cu dată certă, înainte de promulgarea Constituției din 28 Martie 1923, se prelungește până la 4 Iulie 1926 inclusiv.

Acesta fiind ultimul termen acordat de lege, cererile depuse la comisiunile de validare prevăzute de art. 237 din legea minelor, după data de mai sus, nu vor fi luate în considerare, iar drepturile respective vor trece în patrimoniul Statului.

Situația din partidul comunist

După descrierea unui membru al partidului comunist. Muncitorii sunt nemulțumiți de conducătorii lor

Pentru ilustrarea situației din partidul comunist din România, confratele românesc „America” din Cleveland, reproduce rândurile de mai jos, trimise din țară și publicate într-un ziar muncitoresc din America. Cele cuprinse în pasajul reproduș de contratele nostru de peste ocean, ni se par prea interesante pentru a nu le împărtăși și cititorilor noștri.

Iată, în adevăr, ce scrie un comunist român despre partidul din care face parte.

„Pe aici (înțelegând țara românească) se simte mult lipsa unei bune camaraderii. Patima și intriga au părjoit și pe cea din urmă rămășiță de suflet ce mai aveau organizațiile muncitorești din România.

„Te uiti în sălile de întruniri și te doare sufletul când vezi ce a rămas din mille de muncitori de alta dată.

„Nu mai e nimic.. Parcă nu a fost în București acum trei ani 50.000 de muncitori organizați.

„Și cine e de vină? Cei din strada Brezolanu acuză pe cei din Academia și viceversa. Eu zic: Să te ferească sfântul ca să nu ajungi să vezi cu ochii altuia. Așa au lucrat conducătorii partidului socialist până la greva generală.

„Bazați pe vechimea lor în mișcarea socialistă au profitat de starea înapoiată a masselor, care se imbulzeau ca vitele la tăere, și au făcut ceea ce patima lor personală a decis.

„La noi conducătorii nu au avut conștiință. Jignești cuvântul când le acorzi așa ceva. La greva generală, ultima lor prostie, închipulește-ți au vroit să arate generalului Averescu, care le trăsese

— D. P. Didicescu, revizor școlar al județului Maramureș, și nstitutor la școala No. 1 de băieți din București, a fost delegat inspector al activității extrașcolare în județul Hotin, în locul d-lui Mărăcinescu care nu și-a început activitatea ca propagandist în Basarabia; iar d. Eugen Dunca subrevizor școlar de control, a fost numit revizor școlar al jud. Maramureș în locul d-lui Didicescu.

— Ministerul de finanțe a comunicat administrațiilor financiare din țară și în special a recomandat celor din Ardeal să nu mai acorde nici un fel de autorizații pentru loterii.

Deasemeni li s'a mai comunicat să nu mai perceapă nici o taxă pentru aceste loterii, ale neputând fi permise de ministerul de finanțe.

— În urma cererii medicilor ardeleni, congresul general al Asociației medicilor din România, care urma să se țină la Iași, în zilele de 28, 29 și 30 Iunie, s'a amânat pentru 5—6—7 Iulie.

clapa venind la putere, că ei dispun de o forță și că ei pot face ori când opoziție puternică. Ce a urmat, noi știm. De atunci începe divizarea, certuri, afilieri la toate internaționalele și'n cele din urmă injurături ca la ușa cortului „Eu nu am putere să-ți descriu situația de aici în toată ticăloșia ei...”

Cunoscând lucrurile cari se petrec în organizațiile politice muncitorești din țară, cel ce scrie rândurile de mai sus se pare că are perfectă dreptate. Muncitorimea este complet desorientată politiceste. Partidul comunist, pe deoparte, și partidul socialist, pe de altă parte, nu pot satisface aspirațiunile muncitorimei și veștează sau se ceartă între ele.

Scriitorul rândurile reprodușe din ziarul „America” se arată nemulțumit și de greșelile conducătorilor și de lipsa lor de conștiință. Sentimentul acesta pare a fi general în rândurile muncitorilor, cari caută o nouă orientare, mai potrivită cu împrejurările. Este însă de știut, dacă această orientare se va găsi, încotro se va îndrepta ea. Din utilizarea înțeleaptă a experiențelor trecute, o singură orientare ar trebui muncitorimei: mai puține afilieri și internaționale, și mai multă dragoste de această țară în care trăim.

Congresul voluntarilor jugoslavi Un apel și o invitație pentru voluntarii din România

Societatea voluntarilor de război din Iugoslavia înștiințează că în zilele de 19—23 Iulie se va serbători la Belgrad aniversarea a 50-a de ani a revoluției pentru eliberarea sârbilor.

Societățile românești, cari doresc a lua parte la aceste serbători, sunt rugate să comunice societății voluntarilor de război din Iugoslavia cel mai târziu până la 1 Iulie, numărul persoanelor participante, pentru a se putea lua măsurile de găzduire.

Persoanele ce vor lua parte la aceste solemnități vor primi la frontieră bilete gratuite clasa a II-a, valabile în aceste zile pentru toate trenurile iugoslave.

Societatea voluntarilor de război mai roagă societățile patriotice românești să-i comunice numele și biografiile eroilor români spre a fi publicate în almanachul ce va apărea cu această ocazie.

BANCA ECONOMICĂ SOCIETATE ANONIMĂ

CLUJ, STR. MEMORANDULUI 20

Se ocupă cu orice afaceri bancare

Imprumători, remiteri, credite

Primește depozite în cont curent

Cu dobânzi mari în cont restituindu-le fără termen de abdicere 1-3

Cel mai mare

asortiment de

Lengerie pentru

doamne și domni

Costume de baie

la

DÉNES

Magazin de modă

CLUJ

Cal. Reg. Ferdinand

Telefon 591; No. 2. Telefon 591

Turnătorie de fier și fabrica de mașini S. A. din Cluj

Cluj, str. Chintăului No. 18.

TELEFON: 198. Adr. telegrafică: FABRICA DE MAȘINI, CLUJ.

Fabrică și livrează la comandă:

Transmisiuni complete și piesele constitutive Diguri de curea nituite. Roți pentru vagonete din fonta calită. Roabe de fier și de lemn.

Cronica politică

Internă

Pentru a răspunde cu ceva activității extra-parlamentare a opoziției unite, d. Al. Constantinescu, marele maestru de ceremonie al partidului liberal, a organizat un congres la Bacău. Acest congres trebuia să se țină acum două sau trei săptămâni la Deva, Liberalii voiau să se manifeste în Ardeal și dăduseră delegației dlui Piso să rânduiască lucrurile. Congresul dela Deva nu s'a putut ține însă. D. Al. Lăpedatu, gelos că d. Piso ar fi adus acolo pe toți miniștrii, pe când congresul organizației liberale din Cluj abia s'a putut ține cu servitorii prefecturei și ai primăriei, a făcut totul pentru a împiedeca acțiunea dlui Pompiso.

D. Brătianu, care are pentru d. Lăpedatu o puternică aversiune, a schimbat planul și a imputernicit pe d. Al. Constantinescu să-l serbătorească la Bacău, făcând astfel inofensive întregile colegului său dela Culte.

La Bacău șeful guvernului n'a spus nimic deosebit; dar din ceea ce a spus, a lăsat să se înțeleagă că rămâne indiferent la toate atacurile opoziției și păstrează cărma până la expirarea actualei legislații. Încrederea dlui Brătianu în forțele sale poate fi justificată. Ea denotă însă un cinism, care întrece toate cinismele dlui Brătianu de până acum.

... Și d. Brătianu nu s'a desmințit! După modificarea regulamentului Camerei așa fel încât să facă imposibilă intervenția opoziției în discuție, legea pentru reforma administrativă a fost votată cât ai bate din palme. De asemenea și cele două convenții cu Banca Națională, cari asigură liberalilor o stăpânire de 30 de ani asupra vieții noastre economice.

E drept că opoziția unită nu s'a lăsat intimidată de niciuna din samavolnicile guvernului. Desbaterile parlamentare din săptămâna trecută pecetiuiesc pe veșnicie epoca domniei liberalilor din zilele noastre. Reprezentanții opoziției au știut să o releve cu talent.

Dar în afară de ceea ce se putea face negativ în Parlament, față de încăpăținarea guvernului de a face totul după voința sa, opoziția unită a întreprins o acțiune foarte cuminte și de un perfect constituționalism, pentru a împiedeca sancționarea legii votată în condițiile știute. Printr-o telegramă adresată M. S. Regelui și semnată de dnii N. Iorga, Iuliu Maniu și Ion Mihalache, opoziția unită atrage respectuos atenția Regelui asupra faptului că legea administrativă s'a votat prin încălcarea articolelor 34 și 51 din Constituție, articole referitoare la libertatea discuțiilor parlamentare și la întocmirea legilor prin colaborarea tuturor reprezentanților națiunii.

Astfel, fără a formula vre-o pretenție, opoziția unită așteaptă dela Șeful Statului gestul de respect pe care îl datorește Constituției, și pe care guvernul l'a călcat.

Faptul trebuie reținut. El este de o imensă importanță politică, și face cinste opoziției unite.

Sesiunea parlamentară s'a închis Sâmbătă, deoarece Suveranul trebuie să plece în străinătate. Înainte de închiderea sesiunii, s'a depus pe biroul Camerei proiectul de lege al reformei electorale, care se va discuta la toamnă. Tot pentru la toamnă s'a hotărât să se amâne discuția la legea pentru reglementarea fabricării și desfacerei beuturilor spirtoase, la legea pentru reforma învățământului particular etc.

Externă

Cazul Benicky a pus în mare incurcătură guvernul maghiar. Atacurile opoziției sunt extrem de violente și nu este exclus cu Horthy, pentru a se pune la adăpost, să concedieze guvernul Bethlen, chiar în lipsa acestuia din țară.

Deocamdată socialiștii, cari au reputerat frumoase succese în aceasta afacere, au prins curaj. În una din ședințele Parlamentului din săptămâna trecută ei au depus un proiect de lege, prin care cer schimbarea actualulei forme de guvernământ a Ungariei. După acest proiect capul statului nu poate fi decât un consiliu de trei, deci un triumvirat. Proiectul a făcut senzație și Horthy a fost foarte afectat când i s'a adus la cunoștință conținutul lui.

Avea și de ce fi!

Un fapt de o deosebită importanță politică este stabilirea acordului între Franța și Anglia pentru garantarea frontierelor orientale ale Franței. D. Chamberlain a remis dlui Briand un răspuns complex satisfăcător la ultima notă a guvernului francez. În acest răspuns se precizează că Anglia este dispusă să apere cu toate forțele sale militare, navale și aeriene, frontiera franceză stabilită în tratatul de la Versailles, în cazul unei agresiuni din partea Germaniei.

Prin această alianță franco-angleză devine o realitate. Dar nota dlui Chamberlain nu se mulțumește numai la atât. Ea garantează și integritatea alianțelor încheiate de Franța cu celelalte țări.

Frontierele Poloniei și Cehoslovaciei rămân sub protecția pactului Ligei Națiunilor, a cărui valoare Anglia o recunoaște și o afirmă.

Anglia lasă Franței întreaga libertate de-a da orice formă va crede de cuviință obligațiilor sale generale și comune în interesul aliaților săi. Orice convențiune va trebui firește, să fie conformă spiritului și literei pactului Ligei Națiunilor.

În sfârșit, în cazul când aliații ei dela Est ar fi obiectul unei agresiuni caracterizate, Franța va fi autorizată să utilizeze zona renană demilitarizată drept câmp de operațiuni pentru a ajuta pe aliații atacați.

Admiterea Germaniei în Liga Națiunilor va putea avea loc numai în ziua când Reichul va fi semnat un pact de siguranță în totul conform condițiilor mai sus arătate.

Acordul astfel stabilit se va semna în curând și prin aceasta, pacea Europei capătă o garanție reală.

Atribuțiile Camerelor de Comerț și Industrie

Prevederile regulamentului pentru punerea în aplicare a legii

Camerile de comerț și industrie sunt, în puterea legii votată de curând, instituțiuni publice menite să apere și să susțină interesele comerțului și industriei. Ele sunt și organe consultative și administrative, chemate a contribui la progresul economic, în armonie cu interesele generale ale țării.

Atribuțiile camerelor de comerț

Atribuțiunile camerelor de comerț sunt precizate, precum urmează, prin regulamentul pentru punerea în aplicare a legii:

Să dea guvernului, Uniunii Camerelor de comerț și de industrie și oricărei autorități publice, fie din inițiativa lor proprie, fie atunci când li se cere, informațiuni și avize motivate asupra tuturor chestiunilor ce privesc interesele comerțului și industriei, între altele: Asupra îndrumării raționale a politicii de Stat în materie comercială, industrială și vamală; Asupra schimbărilor proiectate sau ce ar fi de introdus în legislația comercială și industrială, precum și în legislația muncitorească, în legătură cu comerțul și cu industria, asupra tarifelor și formalităților vamale; asupra tarifelor și serviciilor de transport; asupra contractelor colective de muncă, asupra măsurilor administrative în materie de comerț și de industrie; asupra taxelor comunale și județene, în legătură cu comerțul și cu industria.

Autoritățile publice sunt datoare să înființeze Camerele de comerț și industrie de urmarea avizelor ce li s'au dat.

Să ajute, la cerere, Statul și Uniunea Camerelor de comerț și de industrie, în îndeplinirea rolului lor economic.

Să studieze chestiunile ce intră în cadrul lor de activitate.

Să colaboreze cu institutul de statistică generală a Statului și cu Uniunea Camerelor de comerț și de industrie la alcătuirea statisticilor privitoare la mișcarea industrială și comercială, după normele științifice și tehnice date de organele de conducere ale institutului sau ale Uniunii.

Statistici și informațiuni.

Până la înființarea institutului, Camerele vor întocmi lucrările lor statistice după normele date de Uniunea Camerelor de comerț și de industrie.

Să adune și să pună la îndemâna comercianților și industriașilor materialul informativ de care aceștia pot avea nevoie în exercitarea profesiei lor; date asupra tuturor chestiunilor economice ce interesează comerțul și industria; informațiuni asupra comercianților și industriașilor.

Pentru îndeplinirea acestor atribuțiuni, fiecare Cameră va avea un serviciu special de informațiuni comerciale. Aceste servicii se vor organiza și vor funcționa uniform pe baza unui regulament întocmit de Uniunea Camerelor de comerț și de industrie și aprobat de ministerul industriei și comerțului.

Să țină în evidență permanentă situația firmelor individuale și sociale din circumscripțiile lor, cu toate indicațiunile din legea și regulamentul firmelor.

Să primească, să păstreze și să țină la dispoziția publicului modele de mărcilor de fabrică și de comerț din circumscripțiile lor.

Uzanțele comerciale

Să strângă și să stabilească pe cale de regulamente, aprobate de ministerul industriei și comerțului uzanțele comerciale din circumscripțiile lor. În caz că s'ar găsi necesar, aceste uzanțe vor putea fi generalizate pentru întreaga țară, printr'un regulament de administrație publică, după propunerea ministerului industriei și comerțului care va lua, în prealabil, avizul Uniunii Camerelor de comerț și de industrie.

Să elibereze cărți de legitimație comișilor-voiajori; să elibereze certificate de origina mărfurilor, de uzanțele comerciale, de firme înscrise, de adnotările și modificările firmelor, de mărcile de fabrică și de comerț depus, de prețurile mărfurilor după mercuriale, de cotele bursei, de hotărâre și de toate celelalte acte ale lor.

Certificatele de origina mărfurilor se vor face pe formulare tip, întocmite de Uniunea Camerelor de Comerț și de Industrie și aprobate de ministerul industriei și comerțului.

Să alcătuiască mercurile de prețurile mărfurilor. Camerele vor trece aceste mercurile în registre speciale și le vor da cea mai largă publicitate.

Colaborarea cu camerele economice

Să colaboreze cu camerele de muncă și cu camerele agricole pentru toate chestiunile de interes comun.

Să întocmească în fiecare an și să trimită, atât ministerului industriei și comerțului, cât și Uniunii Camerelor de Comerț și de Industrie câte un raport amănunțit despre mersul comerțului și industriei în circumscripțiile lor și să publice dări de seamă de activitatea lor.

Creațiunile Camerelor de Comerț

Camerele de Comerț și de Industrie, cu aprobarea ministerului industriei și comerțului, care va lua și avizul Uniunii Camerelor de Comerț și de Industrie pot: să ia inițiativa și să participe la înființarea de societăți sau de consorții având ca scop executarea diferitelor lucrări sau servicii publice de interes comercial și industrial ca: porturi maritime și fluviale, zone libere în porturi, canale de navigație internă sau alte căi și servicii de comunicație terestră, maritimă, fluvială și aeriană etc.: să înființeze și să administreze, singure sau în asociație, conform legii de comercializare, servicii și stabilimente pentru trebuințele comerțului și industriei ca: burse de comerț, târguri sau oboare, rampe, piețe și hale pentru desfacerea cerealelor, vitelor și altor mărfuri, întreprinderi reale și nominale, magazine generale (docuri) elevatoare, servicii de condiționări și de analize de mărfuri, expoziții permanente și muzee comerciale și industriale, târguri periodice de monstre. Să înființeze singure sau în colaborare cu ministerele respec-

tive și în conformitate cu legile generale ale învățământului, instituțiuni de cultură profesională, ca: școli comerciale, școli industriale și de meserii, cursuri pentru răspândirea cunoștințelor comerciale și industriale, să creeze burse de studii și de practică comercială și industrială și premii de încurajare, să înființeze căminuri pentru ucenici din comerț și industrie; să contribuie la cheltuielile cu scop de utilitate publică, comercială și industrială; să cumpere sau să construiască clădiri pentru propria lor instituție sau aceea a stabilimentelor necesare comerțului și industriei; să îndeplinească atribuțiunile ce li s'au dat sau li se vor mai da prin legi sau regulamente speciale, sau cari s'ar ivi din nevoile practicei comerțului și industriei din circumscriptie.

Publicațiile Camerelor

Să publice singure sau asociate un buletin oficial al Camerei.

Camere de comerț și de industrie sunt în drept a cere concursul tuturor autorităților publice, precum ori ce științe, informațiuni și deslușiri dela acestea, ca și dela ori ce instituțiuni sau firme particulare.

Comercianții, industriașii, societățile comerciale, au îndatorirea să dea informațiunile și deslușirile ce li s'ar cere de către Camerele de comerț și de industrie, întrucât aceste informațiuni nu ating secretul și nu prejudiciază interesul profesional. Refuzul de a procura științele cerute, sau comunicarea în mod intenționat de științe neexacte, constituie o contravenție, care va fi constatată printr'un proces verbal întocmit de un delegat al Camerei de comerț și de industrie asistat de un ofițer de poliție.

Contravenții se vor pedepsi cu amendă dela 250—5000 lei, ce se

va pronunța de tribunal, de urgență și cu precădere, fără drept de opoziție, dar cu drept de apel în termen de 10 zile de la darea sentinței și cu drept de recurs în termen de 15 zile dela pronunțarea deciziei.

Tribunalele sunt datoare ca la sfârșitul fiecărei luni să trimită Camerelor de comerț și de industrie respective, copie exactă și conformă de pe înscrierile și adnotările făcute în registrul firmei în cursul lunii expirate.

Inscrierea Firmelor comerciale.

Tribunalele nu vor rezolva nici o petiție de înscriere de firmă, fără a obține în prealabil dela Camera de comerț și de industrie respectivă, informațiuni dacă petiționarul care cere înscriere îndeplinește condițiunile înscrierea prevăzute în legile în vigoare cuprivire la exercitarea comerțului. Camera va da avizul său motivat, cât mai exact și cât mai amănunțit, în urma cercetărilor ce va face. Acest aviz se va da în cel mult 15 zile dela cerere.

Pentru firmele supușilor străini sau ale societăților cu capital străin tribunalele nu vor face înscrierea fără autorizarea dată de Ministeriul Industriei și Comerțului, care va lua și avizul Camerei de comerț și de industrie respectivă.

Inregistrarea mărcilor de fabrică.

Comercianții și fabricanții cari doresc să revindică proprietatea exclusivă a unei mărci, vor depune și la Camerele de comerț și de industrie respectivă, un exemplar din modelul acestei mărci.

Tribunalele nu vor înregistra mărcile de fabrică și de comerț fără avizul prealabil al Camerei de comerț și de industrie. Avizul se va da în cel mult 15 zile dela cererea lui.

DELA CFR.

Măsuri pentru buna întreținerea materialului rulant

Administrația căilor ferate a constatat că la încărcarea sau decărcarea vagoanelor C. F. R. seria K. și JK. provenite dela căile ferate austro-ungare, pereții și porțile mobile se demontează și rămân prin stațiuni.

Din această cauză vagoanele nu se mai pot înrebuința, iar costul reparațiunii lor se majorează de oarece aceste piese trebuiesc construite de nou.

Pentru remedierea acestui rău, direcțiunea generală a dispus ca direcțiunile regionale din întreaga țară să ia următoarele măsuri:

În ziua de Miercuri 1 Iulie, stațiunile vor strânge și inventaria toate porțile și pereții proveniti de la vagoanele arătate mai sus.

În stațiunile unde există revizii de vagoane, acestea vor ajuta la facerea recensământului, iar în stațiunile unde nu sunt, recensământul se va face numai de organele de mișcare din stație.

Rezultatul acestui recensământ se va comunica atât direcțiunilor regionale cât și inspecțiunilor de material rulant.

Atelierele C. F. R. din cuprinsul fiecărei regionale, vor indica locurile de depozitare, unde se vor transporta toate aceste piese, de unde apoi se vor expedia atelierele ce vor fi desemnate de direcțiunea specială A.

Pe viitor toate organele drumului de fer au fost invitate a supraveghia ca părțile scoase dela vagoane la încărcarea, descărcarea sau alte manipulări, să fie puse la loc. Cei ce nu vor executa această dispoziție vor fi aspru pedepsiți, fiind în același timp obligați a suporta o parte din cheltuielile necesitate de repararea vagoanelor.

Deschideri de noul halte în Ardeal

Hățele Ocoliş și Lunca de pe linia Turda Abrud situate între stația

Vidoeni și Sălcica de jos, au fost deschise pentru traficul de călători și bagaje, precum și mărfuri în vagoane complete, de mare și mică iuteală.

Taxele tarifare respective de la sau la aceste halte se vor socoti pe baza distanțelor kilometrice, cuprinse în indicatorul kilometric general.

Timbrele legale la căile ferate

Printr'o recentă dispoziție direcțiunea generală C. F. R. a interzis aplicarea pe scrisorile de trăsură și alte documente C. F. R. a altor timbre decât cele legale.

Cum unele stațiuni au înțeles că acest ordin ar privi și timbrele de asigurarea bagajelor și mărfurilor predate la bagaje, administrația drumului de fer le-a atras atențiunea că aceste timbre sunt legale și deci trebuiesc aplicate pe recepsele de bagaje, acest lucru fiind în interesul drumului de fer, plata despăgubirilor privind în acest caz compania europeană.

La rândul-ne atragem atențiunea că în nici un caz nu se pot numi legale, timbrele unei companii particulare, care face speculă pe spinarea călătorilor.

Nouă construcții la C. F. R.

Printr'o recentă decisiune o consiliului de ministri s'a aprobat ca ministerul comunicațiilor, direcțiunea generală a construcțiunilor de căi ferate, să execute din creditul de 300.000.000 lei al exercițiului 1924, pus la dispoziție pentru anul 1925, lucrările necesare pe liniile în construcțiune Brașov-Nehoiși, Bumbesti Livezeni, Ilva Mică-Vatra Dornei, Hamangiu-Babadac și Chișinău-So-caidac, după următoarea repartiție:

Tunelul Telin situat pe linia Brașov-Nehoiși cel mai mare din întreaga țară 210.000.000 lei. Linia Brașov-Nehoiși 23.000.000 lei.

Linia Ilva Mică-Vatra Dornei 23 milioane lei. Linia Bumbesti Livezeni 10.500.000 lei.

Linia Hamangiu-Babadac 10 milioane 500.000 lei.

În total deci s'au pus la dispoziția ministerului comunicațiilor suma de 300.000.000 lei pentru campania de lucrări a anului în curs, la cele cinci noi linii în construcție.

Sporirea tarifelor pe linia Arad-Podgoria

Ministerul comunicațiilor întocmește un jurnal cuprinzând sporirea tarifelor pe linia ferată concesionată Arad-Podgoria, cu începere dela 15 Iunie 1925.

Această sporire care este de 15 la sută la transporturile de călători va intra în vigoare imediat ce jurnalul va fi aprobat de consiliul de miniștri.

Organizarea trenurilor de Cereale.

La direcțiunea generală C. F. R. a fost convocată o conferință la care au luat parte toți directorii de serviciu, în vederea întocmirii programului trenurilor de cereale.

Abonați „Ardealul”

BANCA GENERALĂ UNGARA DE CREDIT S. A.

Filiale:

Oradea-Mare, Brașov, Timișoara

PANTALONI DE TENNIS, SACCO LÜSTER, HAINE DE PÂNZĂ LA

M. NEUMANN
CLUJ, PIATA UNIRII 14.

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ

Cereale

Grâu:	13	
Porumb:	225	"
Orz:	800	"
Secară:	10	"

Secara este căutată intensiv însă nu se găsește pe piața decât în cantități mici. Prețurile se mențin fern. Orzul mai puțin căutat.

Manufactură și Textile

Zefir m. lei 50.
Batist m. lei 60—70.
Zefir mercilizat lei 130.
Mătasa mercilizată m. lei 200—250.
Mătasa m. lei 600—700.
Pânză m. lei 30—50.
Ciorapi de bumbac lei 20.
Ciorapi de ață lei 50—80.
Ciorapi de fidecos lei 85—150.
Ciorapi de mătasa lei 100—150.
Mănuși de ață lei 30—50.

Pielărie

Talpa I-a lei 145
Talpa II-a lei 130—135.
Crupon I-a lei 200—205.
Crupon II-a lei 185—190.
Gatur 98—110.
Porle 90—110.
Porle englez 155—160.
Box negru I-a 80—90.
Box negru II-a 60—70.
Box colac I-a 110—120.
Box colac II-a 70—90.
Chevreaux 70—100.

Chimicale

Salicil 220—240.
Glicerină 120.
Formalin 70.
Naftalin 24—26.
Accid carbonic 68—72.
Chinină sulfurică 5000.
Stearină 75.
Parafină 48.
Ceresină 70—75.
Sare bismut 1200—1400.
Vaselină albă 75.
" galbenă 45.
" albă americană 110
" galbenă americană 65.

Vite

Vite 22.
Porci grași 38—40.
Porci slabi 28—30.
Vițel de lapte 20—22.
Vițel măsat 20—22.

Petrol și derivate

Prețurile au fost:
Țițeiul cotează 25.800—25.900 lei vagonul de Buștenari și Băicoiu ușor și 21.300—21.400 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 9.55 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 9.60 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 6.60 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 6.65 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.35 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 2.45 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.95 lei lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.00 lei kgr.

Păcura este cerută la 1.65 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.66 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 6.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal O cerut la 7.90 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.90 lei kgr. și cel OOO la 12.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 315.
Compoziție dela 10 la 80 la sută, conținut garantat de cositor lei 37—250.
Plumb lei 42.
Zinc lei 42—50.
Antimoniu lei 170.
Aramă lei 105—125.
Alamă lei dela 85—130.
Tablă neagră dela 05—14 mp. lei 19—1250.
Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr. 22 lei 18—20.
Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr. 22 lei 29—31 pe kgr.
Tablă albă dela 90 libre la 216 lei 1400—3250.
Fer: în bare lei 10-75.
" beton lei 11.
" cornier lei 11.
" balot 13.
Țevi de gaz: negre dela 22—270 lei.
Țevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sută adaus.

Furaje

Fân 200—220.
Lucernă 240.
Pae 80—100.

Lemne

Cherestea

Material de construcție 24 ^m /m mc 1600.—
Material de construcție 24 molid 1750.—
Materialul de tâmplărie molid 24 ^m /m mc 2100.—
Rigline și lațuri 1600.—
Lemn cioplit de brad 950—1050
Darnițe 7-5—9 cm m ² 7-50
" 9—11 " " 9.—

Lemne de loc

Lemne de foc de fag ab stația de încărcare, variază pe stațiuni de vagon 10 000 kg. 4500—5200

Piața cherestelei stopează. — Exportul este foarte influențat de urcarea taxelor de 2-50 lei a vagoanelor străine și tariful cailor ferate. Oferită multă și cerere prea mică caracterizează piața cherestelei. Aceasta din cauza clădirilor prea puține.

Lemnele de foc sunt cerute de către unguri și se ofere 7000—7400 lei ea vagon ab frontiera ungară.

Coloniale

Cafea Rio 118—122.
" Maragojip 228—230.
Orez Rangoon 25.
" Japonez 30—31.
Cacao Corf. 68.
Vanilie 4000—4500.
Lămâi 850.
Ceai 180—200—400.
Migdale 200.
Zahăr cristal 26.
Zahăr cubic 24—25.

Spiritoase

Țuică de drojii din Basarabia 70-75.
Țuică din Ardeal 85—90.
Vin de masă 17.
Vin superior 30.
Țuica de prune nu cotează,

Traverse pentru C. F. R.

Deschigerea unui Credit de 13 Milioane lei

Pentru a completa un program chibzuit de înlocuire a traverselor și consolidarea liniilor, ministerul comunicațiilor a cerut de curând aprobarea unui credit de 12.800.000 lei necesar procurării, prin diverși furnizori a unei mari cantități de travers de stejar.

BURSA

Valutelor la Zurich 15 Iunie deschidere.

Franci francezi	25
Franci belgieni	—
Lire sterline	2502 ¹ / ₂
Lire italiene	2012 ¹ / ₃
Dolari	515 ¹ / ₃
Reichsmark	206—90
Franci elvețieni	—
Coroane cehe	1527 ¹ / ₃
Coroane ungare	7255
Shillingi	—
Drahme	—
Dinari	900
Lire otomane	—
Zloți	99
Lei	240
Napoleoni	—
Cor. Austr.	72 ¹ / ₂
Pesetas	—

Mica publicitate

Caut casă cu două sau trei camere, bucatărie, baie și dependințe în centru, plătind chirie convenabilă. Adresa la ziar.

„APOLLO“ apă minerală alcalină feruginoasă de LIPOVA (Banat)

amestecată cu vin este mult mai sănătoasă decât sifonul (apa gazoasă) pentru că are efect bun pentru boli nervoase de rinichi, de stomac, de bășică și anemie. — Vânzarea se face în sticle originale de jumătate și de 1 kilogram.

Reprezentanța
generală:

**BOGNĂR ȘI
SZĂNTÓ, CLUJ**

Calea
Regele Ferdinand
Nrul 70.

2-4

Vânzare totală autorizată!

În vederea unei noi întreprinderi, magazinul nostru de manufactură și modă de dame

lichidează total

deasemeni marfa ce o avem în mare cantitate și de prima calitate în depozit o desfacem pe lângă plata în numerar

cu pretul fabricii.

Lőrincz și Tóth

Piața Unirii No. 8.

Aranjamentul de vânzare!

Fii atent!

S P O R T

Cauza scandalurilor la matchurile de football

Dela un cârd de vreme viața noastră sportivă este nevoită să înregistreze scandaluri din cele mai regretabile. Cazurile de accidente sinistre se înmulțesc pe zice merge. Publicul, asistând nedumerit și neputincios la agresiuni, și brutalități, urmate de scandal, întrebându-se de unde pornesc ele și unde vor duce, așteaptă doar cu înfrigurare proximalul match, căci cine știe ce nenorocire feroasă se va întâmpla, și mai așteaptă nerăbdător măsurile de îndreptare. Felul cum se dispută azi la noi întrecerile de football, desbracă această ramură de sport de haina umăuității și degradează pe adversarii la adevărate brute, evocându-ne mereu arenele însângerate din Andalusia. O întrecere de football este în realitate o nouă manifestațiune în masă a calităților fizice și intelectuale, ca abilitate, rezistență, ingeniozități și colaborări. Asupra acestora trebuie să planeze cavalerismul sportiv, rezumat în respectul integrității corporale a adversarului și în întrebuintarea de mijloace legale, reglementate de altfel în codul de football. Aplicarea regulamentului revine însă arbitrilor, având suficiente mijloace de represivitate față de contravenienți. Făcând abstracție dela gradul de cultură al jucătorilor, trebuie să subliniem că arbitrul este singurul responsabil pentru toate agresiunile, incidentele și scandalurile ce se nasc la asemenea întreceri. El este personal responsabil

pentru siguranța jucătorilor, condusă acestora, de nivelul jocului și desfășurarea lui liniștită. De felul cum el știe să aplice regulamentul depinde frumusețea și chiar soarta unui match. Pentru aceasta se cere însă cunoașterea la perfecție a regulilor, experiență vastă, imparțialitate și mai presus de toate autoritate recunoscută. Și aci am ajuns la rădăcina crizei. Ei bine, nu avem arbitri pricepuți și cu autoritate. Când sentințele aduse storc chiar ocăsetele copiilor, nu se mai poate vorbi de autoritate. Ori aceasta este realitatea tristă. Mai toate scandalurile își trag originea din acest neajuns. A încredința matchurile internaționale arbitrilor localnici, înseamnă un adevărat atentat la adresa publicului, care plătește scump plăcerea unor asemenea exhibițiuni, dar pretinde în schimb cu drept cuvânt să nu fie stânjenit în distracția lui. Minunată impresie vor fi câștigați oaspeții de Dumineca trecută de capacitatea arbitrilor noștri.

Este datorica publicului, a presei și autorităților sportive ca să protesteze la orice ocaziune cu ultima energie contra ori căror abateri, fie ele din partea jucătorilor fie din partea arbitrilor. Numai exercitarea dreptului de control va aduce sănarea și moralizarea vieții sportive. Altfel vina degenerării sportului se va răsfrânge în bună parte asupra factorilor de control. Lozinca tuturor trebuie să fie *intelectualizarea sportului.*

Sfârșitul Campionatului 1924—1925.

Eri s'a disputat cele mai importante matchuri din punct de vedere al clasărilor definitive. Până când întâlnirea Victoriei cu K. K. S. E. a fost lipsită de orice seriozitate, dat fiind compoziția slabă a comercianților, U—C. F. R. s'a prezentat cu atât mai vehementă și agitată. Jucătorii din C. F. R., după cum am trâmbițat din vreme, au exelat în brutalități din cele mai josnice. Era vorba să-și ia cu ori-ce preț revanșă pentru fracturarea piciorului nenorocitului echiper Véggh Kami. Purtătorul de cuvânt era fratele lui Véggh, deosebi cunoscut ca brută. Eri numai coarnele mai lipseau, căci de copite s'a făcut uz din abundență. Intențiunea criminală era atât de evidentă, încât își stă mintea în loc, cum conducătorii sportivi au mai putut consimți la continuarea jocului. Ura și dorul de revanșă au turburat întru atâta mințile ceferiștilor, că vânau ca niște tauri sau câini turbați numai după extremități și intestinele universitarilor. Mingea a perdut în jocul acesta cu desăvârșire rolul. Se juca pe picioarele lui Blaj, pe spatele lui Țârlea, pe stomacul lui Milivoiu etc. și arbitrul tolera. In fine a explodat revolta publicului, care cerea cu insistență îndepărtarea atentatorului Véggh. A intervenit de Dr. Mitter cu jandarmeria, crezând de bine să evacueze arena, cu intențiunea să continue jocul cu excluderea publicului și atunci a izbucnit scandalul. Cei scârbiți de atâta bestialitate au părăsit locul celei mai triste întâlniri, dar majoritatea a ținut cu orice preț să asiste până la

fine, și în felul acesta s'au produs încercări. De fapt, mai corect era dacă se suspenda jocul, căci nu publicul a influențat pe jucători, ci aceștia s'au purtat într'un fel fără calificativ ori Dl Dr. Mitter, trebuia să fie consecvent și intra'devăr să insiste în evacuare. Ori ultimele 3 minute s'au jucat în prezența publicului. Matchul de eri a înstrăinat 50% din spectatori obișnuiți.

Cerem cu insistență suspendarea C. F. R. dela orice activitate sportivă, iar pentru Iuliu Véggh, pe viață. Nu știu dacă există penaliități pentru asemenea intențiuni criminale și tentative premeditate, căci fără doar și poate ar trebui să i-se aplice și credem că exemplul drastic va avea efectul dorit. Sperăm că autoritățile sportive vor lua măsurile ce se impun.

Victoria — K. K. S. E. 7 : 1
Fosta campioană a călcat în picioare pe comercianți, în majoritate jucători juniori. Două goaluri au fost marcate din 11. Molnár, Mattauch (?), Chifor(?), Istvánfy (?) sunt eroii zilei. Lipsă de seriozitate și valoare sportivă.

Universitatea — C. F. R.: 2:1
(0:1) Studenții fără Guga, Hațiegan și Giurgiu II, câștiga jocul numai prin tehnică și însuflețire, mai ales că C. F. R. marchează dela început un frumos goal prin Tacács. Studenții egalează prin Blaj, și Szűcs. Victoria este bine meritată. Universitatea rămâne și anul aceste campioana regională, întâlnirea cu Academia ne mai având nici o importanță. — După cele relatate mai sus credem orice comentariu de prisos.

Ultimele știri din țară și străinătate

Belgia aderă la pactul de siguranță

Bruxelles 15. Guvernul belgian a adresat Angliei și Franței o notă, prin care declară că aderă la pactul de siguranță încheiat între aceste 2 state.

Conflict între Italia și Afganistan.

Roma 15. Intră Italia și Afganistan s'a ivit un conflict grav din cauza executării inginerului italian Priperne de către guvernul din Afganistan. Este știut că inginerul Priperne a fost condamnat la moarte pentru omor și achitat mai în urmă.

Miercuri a primit ieri pe delegatul guvernului din Afganistan căruia i-a declarat că Italia va pretinde o mai largă satisfacție. Va obliga să defileze înaintea legăției Italiene din Rabuli și premierul Afganistan să-și exprime regretele. Guvernul va trebui să plătească familiei o despăgubire de 7000 funți sterline.

Accidentul de aviație dela Someș Sat

Inmormântarea victimelor

Miercuri dimineața un grav accident de aviație a avut loc la aerodromul de la Someș Sat. Căp. Bădescu, având ca pasager pe mecanicul Banyai, s'a prăbușit la pământ cu un aparat Potez. Pilotul și pasagerul au fost oribil mutilați.

Rămășițele victimelor au fost depuse Vineri în Biserica ortodoxă din localitate. Sâmbătă după amiază s'a făcut înmormântarea lor. Mii de oameni au insotit sîerile, acoperite de Coroane și tricolor, până la mormânt. În tot lungul parcului public și-a manifestat durerea pentru pierderea celor doi vrednici ostași.

La mormânt a vorbit d. col. Ramiro Enescu, maior Flandrescu, ofiț. Marin Anton și subit. Ionescu

Serviciul de Camionaj C. F. R. cere sporirea tarifului

Serviciul de camionaj C. F. R. a cerut sporirea actualelor tarife cari se spune că n'ar da câștiguri suficiente concesionarilor acestor întreprinderi.

D. Ing. Cezar Mereuță, subdirectorul C. F. R. găsinde că cererea este suficient de motivată a făcut un referat prin care cere ca ministerul comunicațiilor să aprobe această sporire de tarif.

Catastrofa din Dalmația.

Un cutremur de pământ distruge 723 case în orașul Split. Numeroși morți și răniți

După o telegramă din Sofia se anunță că un puternic cutremur de pământ a distrus aproape în întregime orașul Split din Dalmația. În interval de 6 secunde au fost transformate în ruină 723 case, subdărâmurile cărora au omorât sute de oameni.

Guvernul Jugoslav a votat un credit de 20 milioane dinari pentru ajutarea sinistraților. S' deschis o subscripție națională în acelaș scop.

Examenul

de admitere în școlile militare de infanterie

Concursul pentru ocuparea locurilor vacante la școlile pregătitoare de ofițeri activi pentru infanterie, va începe la 10 August și se va ține după cum urmează:

La Iași, în localul reg. 13 inf. La București, în localul școlii pregătitoare de ofițeri activi din str. Isvor 145; la Sibiu, în localul școlii pregătitoare de ofițeri activi Nr. 2.

Condițiunile de admitere sunt aceleași ca și la școlile militare de geniu și artilerie, cu deosebire, că la școlile de infanterie, se primesc și candidați cu secțiile modernă sau clasică.

— Chestiunea înființării unui al doilea teatru de stat în Capitală a fost reluată la Ministerul Artelor. Ziarul »Rampa« e informat că se tratează cu un teatru particular pentru transformarea lui în teatru de stat, destinat să reprezinte piese originale moderne, cari cer un cadru mai intim.

Jucați la LOTERIA PRESEI
Bilete Piața Unirii No. 29.

„CRISTAL“

Spălătorie și văpsitorie chimică

Cluj :-: Telefon 500.

Vopsește și curăță orice rufărie!!!
!!! Efectuează comanda și prin postă !!!